

Avdelningen för Regioner och Miljö
Susanna Roth
010-4794803

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Ett land att besöka – En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring

Statistiska centralbyråns (SCB:s) yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet i egenskap av statistikproducent. Inom turismområdet tar SCB på uppdrag av Tillväxtverket fram inkvarteringsstatistiken, undersökningen svenskars resande och turistsatelliträkenskaper (TSA). SCBs roll är även att samordna den officiella statistiken.

1 Sammanfattning

SCB har granskat utredningen och vill göra några kompletteringar. Framförallt vill SCB lyfta fram några områden där det finns behov av utvecklad eller ny statistik inom turism och besöksnäring. Det gäller områden som inkvarteringsstatistiken, turistsatelliträkenskaper (TSA), koppling mellan TSA och miljöräkenskaper samt regional statistik. SCB vill också lyfta fram att samarbete mellan besöksnäringen, Tillväxtverket och SCB är viktigt för att fortsätta kunna producera statistik av hög kvalitet.

2 Särskilda synpunkter

Avsnitt 8.3 Det nationella statistikarbetet

Vad gäller ansvar för relevanta data anser SCB att det är viktigt att neutrala producenter ansvarar för produktion av turismstatistiken för att bibehålla och stärka statistikens trovärdighet. Emellertid är det bra såväl för att inte belasta uppgiftslämnarna med dubbla insamlingar som för att få tillgång till specifika branschkunskaper med ett samarbete mellan berörda organisationer.

Benämningen turismstatistik finns inte som officiell statistik enligt förordning (2001:100) om den officiella statistiken. Däremot är inkvarteringsstatistiken officiell statistik enligt förordningen och en del av Tillväxtverkets statistikansvar.

Den officiella statistikens roll är att finnas tillgänglig för allmän information, utredningsverksamhet och forskning. Statistiken ska vara objektiv och allmänt tillgänglig. Att nyttja informationen som finns tillgänglig hos privata aktörer och branschorganisationer är bra,

men det bör finnas en myndighet som har det övergripande ansvaret för officiell statistik för turism.

Avsnitt 8.3.1 Inkvarteringsstatistik

Nya boendeformer inom plattformsekonomin och småskaliga boenden ingår inte i inkvarteringsstatistiken idag. SCB anser att det är viktigt att utreda vidare hur Tillväxtverkets inkvarteringsundersökningar skulle kunna utvecklas för att täcka flera områden och på sikt kunna bidra till bättre statistik. Det kräver en avvägning mellan uppgiftlämnarbörda, användarnytta, tillförlitlighet och möjliga insamlingsmetoder.

SCB anser att flera alternativa metoder kan vara intressanta att undersöka närmare, såsom engångsundersökning, interimundersökning eller utifrån en studie av delpopulationen, för att skatta boendeformernas omfattning. Utöver detta bör möjligheten att i större utsträckning nyttja befintlig statistik eller utöka densamma med tilläggsfrågor ses över.

Ett antal svårigheter behöver dock uppmärksammas för detta arbete, vilka behöver utredas vidare. Det föreligger risk för dubbelräkning avseende plattformsföretag då det inte bara är privat boende som ligger ute för bokning, även hotell och andra privata aktörer använder den försäljningskanalen. Vidare föreligger svårighet att få tillgång till information från plattformsföretag. SCB anser att det är viktigt att fortsätta arbeta för ett utvecklat samarbete med plattformsföretag, för att på sikt bidra till bättre statistik.

Ett utvecklingsområde som lyfts i utredningen är ökad tillförlitlighet i nationalitetsuppgifterna i inkvarteringsstatistiken. Ett alternativ är att ställa högre krav på uppgiftslämnarna med hänvisning till utlänningsförordningen, men detta måste sättas i relation till ökad uppgiftslämnarbörda.

SCB instämmer i synpunkterna om att de inkvarteringsdata som idag publiceras på SCBs webbplats behöver inkludera fler variabler för att öka nyttan. Det pågår en översyn tillsammans med Tillväxtverket av de data i inkvarteringsstatistiken som presenteras i Statistikdatabasen med syfte att öka tillgänglighet och användbarhet

Avsnitt 8.3.2. Arbetsformer inom nationellt statistikansvar

SCBs inställning är att samarbetet mellan besöksnäringen, Tillväxtverket och andra aktörer fungerar bra idag och skapar förutsättningar för utveckling av statistik och anpassning till nya behov som uppstår i takt med att besöksnäringen utvecklas. Samarbete är grundläggande och det är viktigt att få med nya

aktörer från alla led i kedjan för att kunna leverera användbar statistik med hög tillförlitlighet.

Avsnitt 8.4 Konsumtions- respektive produktionsdata

SCB instämmer i att såväl befintlig som ny statistik behöver utvecklas och att vi behöver säkerställa att den statistik som tas fram kännetecknas av hög tillförlitlighet och är relevant för användarna.

SCB anser vidare att kopplingen mellan konsumtions- och produktionsperspektivet skulle behöva utvecklas, t.ex. genom att använda nationalräkenskapernas input-outputanalyser, som idag görs inom andra satelliträkenskaper. Detta skulle öka precisionen i analyser av sysselsättning, bidrag till BNP och liknande som i dag görs med förhållandevis grova antaganden. Det skulle även öppna upp för att analysera besöksnäringarnas koppling till andra områden, som t.ex. hållbar utveckling.

Tillväxtverket och SCB:s miljöräkenskaper arbetar även under 2018 med att utöka de befintliga turisträkenskaperna med hjälp av miljöräkenskapernas statistik. Detta för att mäta turismens miljöpåverkan och hur efterfrågan även påverkar de utsläpp som konsumtionen genererar.

Avsnitt 8.5 Digitala möjligheter

SCB instämmer i att digitalisering kan bidra till statistikutveckling inom turism och besöksnäring. SCB vill dock betona att ökad digitalisering även kan innebära nya utmaningar och även påverka möjligheten att samla in rätt uppgifter.

Det är av yttersta vikt att utvecklingen av nya digitala system sker i nära samverkan med besöksnäringens olika aktörer. Detta förutsätter bl.a. att de uppgifter som ska samlas in är tydligt definierade och kommunicerade parterna emellan för att säkerställa att indata speglar den information som efterfrågas. SCB vill understryka att tillgång till indata behöver säkras över tid, oberoende av system eller källa.

SCB:s inställning är att nya datakällor av typen Big data i dagsläget snarare ska ses som ett komplement än en grundkälla. SCB instämmer också i att frågan om personlig integritet blir viktigt att hantera vid digital datainsamling.

Avsnitt 8.6 Mätning och uppföljning av hållbarhet

SCB ser positivt på fortsatt utveckling av metoder för att följa upp hållbarhet inom turism och besöksnäring.

Redan idag beräknar SCB på uppdrag av Tillväxtverket turismräkenskaper (TSA) samt att det under 2018 föreligger ett

uppdrag att koppla på miljöpåverkan till TSA via miljöräkenskaper. Uppdraget ska utveckla en metod för att länka TSA och miljöräkenskaperna, och SCB ser positivt på att medverka i och genomföra fortsatt arbete för att utveckla dessa metoder. En fördel med att länka dessa satelliträkenskaper är att kunna mäta branschens miljöpåverkan. Indikatorerna som kan komma från turismräkenskaperna har förutsättningar att bistå med underlag och analys med avseende på Agenda 2030.

Avsnitt 8.7 Regional och kommunal statistik

SCB anser att för att kunna redovisa regionala TSA-data krävs mer statistik och information om turismaktiviteter på regional och lokal nivå och specifikt på interaktioner mellan olika regioner. Den information som samlas in för närvarande följer den svenska näringsgrensindelningen och är inte specifikt inriktad på att kunna särredovisa aktiviteter som utgör delar av en näringsgren. Därför krävs en större nedbrytning av vissa aktiviteter för att rätt spegla turismens ekonomiska betydelse.

Beslut i detta ärende har fattats av biträdande generaldirektör Helen Stoye i närvaro av avdelningschef Marie Haldorson samt utredare Susanna Roth, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Helen Stoye

Susanna Roth